

An abstract painting featuring a central, dark, circular form that resembles a face or a mask. The background is a mix of dark, textured brushstrokes in shades of black, grey, and brown. A thin, light-colored cross-like shape is visible, formed by two intersecting lines. The overall mood is somber and contemplative.

wat foarôf gie

een projekt van Sjoukje Iedema en Linus Harms

project “wat foarôf gie”

Sjoukje Iedema, beeldend kunstenaar
Linus Harms, fotograaf

Leeuwarden, september 2016

wat foarôf gie wat vooraf ging

wat foarôf gie is een samenspel van kunstwerken in verschillende disciplines: beeldende kunst, proza en fotografie. Door middel van een boek en een reeks tentoonstellingen brengen de makers een eerbetoon aan onze voorouders en bespiegelen zij op de huidige tijd.

Afkomst en identiteit, sleutelbegrippen binnen dit project, krijgen gestalte in tekeningen, schilderijen, mixed media, grafisch werk, fotografie en beeldend proza. In **wat foarôf gie** krijgen zowel verleden als heden een plaats. Behalve in tekst is de Friese taal ook in beeld aanwezig.

De kern van **wat foarôf gie** bestaat uit 30 werken van uiteenlopende aard; een combinatie van documentair, conceptueel en vrij beeldend werk.

De presentatie van de bundel **wat foarôf gie** zal plaatsvinden bij de opening van de gelijknamige tentoonstelling in Kunsthuis Loof, Jubbega, begin 2018. Deze tentoonstelling vormt tevens de aftrap van een serie exposities in verschillende delen van Friesland in het kader van Kulturele Haadstêd 2018.

inleiding

“Als je weet waar je vandaan komt, weet je wie je bent”.

Onze samenleving wordt gekenmerkt door snelle veranderingen, globalisering, schaalvergroting en individualisme. Er wordt meer gereisd dan ooit tevoren en de dynamiek van de buitenwereld dringt door in ieders leven. Via de (sociale) media bereiken ons talloze standpunten, meningen en overtuigingen. Wat lang vanzelfsprekend was, staat nu ter discussie. Een ogenschijnlijk oneindige keuzevrijheid stelt ons voor vragen die eerder niet aan de orde waren.

In deze omstandigheid is het niet verwonderlijk dat velen, bewust of onbewust, zoeken naar een identiteit. Een belangrijk deel van die identiteit ontstaat door onze afkomst.

‘Afkomst’ vormt dan ook het startpunt van dit kunstproject.

Onze voorouders hebben de basis gelegd voor onze cultuur, onze normen en waarden, ons land vormgegeven, tradities ingesteld en in ere gehouden. Hoezeer de samenleving ook veranderd is; dit alles speelt door in het hedendaagse leven. Als we terugblikken kunnen we leren van de omstandigheden waarin onze voorouders leefden en werkten.

In onze huidige, globaliserende samenleving met soms grote verschillen tussen generaties en culturen is begrip voor elkaar essentieel.

Hierbij mogen we onze eigen cultuur niet uit het oog verliezen:

- Wat maakt het Fries-zijn uniek?
- Wat bepaalt onze identiteit? Hoe kan onze cultuur van meerwaarde zijn voor anderen? En in hoeverre speelt geografische ligging een rol?

De behoefte onze voorouders te leren kennen en te eren sluit goed aan bij het uitgangspunt van Culturele Hoofdstad 2018. De organisatie van CH2018 heeft dan ook besloten **wat foarôf gie** een plek te geven in het officiële programma. Het project wordt uitgevoerd door Sjoukje Iedema, beeldend kunstenaar en Linus Harms, fotograaf.

onderzoek

Onze zoektocht richt zich specifiek op het leven van de arbeiders en voor Friesland geldt dat vooral de arme landarbeiders. Mensen die dag en nacht zwoegden voor hun bestaan. Een bestaan dat gekenmerkt werd door armoede, zeer zwaar werk, lange dagen, slechte huisvesting, geen onderwijs en nauwelijks gezondheidszorg.

Hoe leefden ze? Wat waren toen de zeden en gebruiken?

In hoeverre had religie invloed op hun bestaan? Hoe zagen hun dagen eruit?

Hoe waren hun onderkomens? Hoe zag hun omgeving eruit?

Hoe voorzagen ze in hun inkomsten? Wat waren hun werktuigen?

Hoe zag de taal eruit?

En hoe staat het er nu voor met de omgeving en huisvesting?

Bronnen: Literatuur en wetenschap, musea en archieven, internet, verhalen uit de streek en locatieonderzoek. Wij mogen ons verblijden in de ondersteuning van De Fryske Academie bij de uitwerking van de taal, het Aldfrysk en Midfrysk.

tentoonstelling

De kunstwerken worden geëxposeerd in daarvoor geschikte ruimtes zoals galeries en musea; in beginsel in die gebieden waar de zware arbeid heeft plaatsgevonden en het project haar wortels en inspiratie heeft. Deze gebieden zijn het noordoosten van Friesland, de Wouden en het westelijk deel, de Kleihoek. Met daarin Dokkum, Jubbega en Franeker als centra.

De tentoonstelling wordt op elke locatie opgebouwd tot een compleet kunstwerk. Ter ondersteuning van de tentoonstelling is een 'geluidsbeeld' te horen. Documentatie en gebruikte literatuur zijn ter inzage bij de tentoonstelling gevoegd om zo een compleet beeld te scheppen.

We beogen **wat foarôf gie** gedurende het gehele jaar 2018 in Friesland als reizend kunstwerk te tonen.

*wat foarôf gie, een eerbetoon aan de generaties
die ons voorgingen en een bespiegeling op de huidige tijd*

samenvatting

Boek en tentoonstelling **wat foarôf gie** laten onze identiteit zien. Het 'eigene' van Friesland, maar ze tonen ook de overeenkomsten met het leven van de mensen in andere regio's en andere tijden. Naar wij hopen leidt dit tot meer begrip en respect voor elkaar. Laten wij onze voorouders niet vergeten en hen respecteren om wat ze voortgebracht hebben.

"Als je weet waar je vandaan komt, weet je wie je bent".

Hoogachtend,
Sjoukje Iedema, Linus Harms

bronnen

literatuur, o.m.

Hir is eskriven

De Kanon fan de Skiednis fan Fryslân

Lichaam, eer en recht in middeleeuws Friesland

Monument van de maand Paesens en Moddergat

Jeugdherinneringen van Jelle Dam

Spitketen op de Friesch-Groningsche Heide

Friesland toen en nu

Uit Friesland's volksleven

De ramp van Moddergat

R.H.Bremmer Jr.

Kommisje Kanon fan Fryslân

Han Nijdam

Sticht. Monument v.d. Maand

Sticht. Friesch-Groningsche-Heide

Simon Hoeksma

J.J. Kalma

Waling Dijkstra

R. IJbema

documentatie centra

Tresoar – Fries historisch en letterkundig centrum

HIP – Historisch InformatiePunt

Fryske Academie

Afûk – Algemiene Fryske ûnderrjocht Kommisje

Historisch Centrum Leeuwarden

Leeuwarden

Jubbega

Leeuwarden

Leeuwarden

Leeuwarden

musea

't Fiskershûske

de Spitkeet – Open Lucht Museum

It Damshûs

Oold Ark

Museum Dokkum

Fries Museum

Landbouw museum De Brink

Mar en Klif Nationaal Landschap Z-W Friesland

Museum Hert fan Fryslân

Museum Martena

Museum 't Coopmanshûs

Moddergat

Harkema

Nij Beets

Makkinga

Dokkum

Leeuwarden

Veenklooster

Oudemirdum

Grou

Franeke

Franeke

wat foarôf gie zal voor het eerst te zien zijn tijdens Culturele Hoofdstad 2018 bij Kunsthuis LOOF te Jubbega.
www.kunsthuisloof.nl

contactgegevens

Linus Harms, fotograaf

06 - 1714 8763 / 058 - 844 6273

info@linusharms.nl

www.linusharms.nl

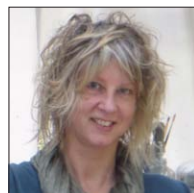

Sjoukje Iedema, beeldend kunstenaar

06 – 28 439 349 / 058 - 280 1318

sjoukjeiedema@hotmail.com

www.kunstiedema.nl

eing lôrsof taw

